

(א) זכרות לה, (ב) ז'ל נשא
ועמ"ש חוספס לעיל כג: ד"ה
דני, (ג) נ"י חוספס חולין ד.
ד"ה מכנים וכו' דגרסי רב
מנשה, (ד) רש"ל מ"ה, (ה) פ"י
זכר עירון, (ו) סוכה כ"ט,
(ז) שם, (ח) נדרים ל"ב,
(ט) רש"ל מ"ה, (י) ב"מ:
גלחים, (יא) רש"ל, (יב) משלי
י, (יג) רש"ל מחזיק, (יד) ר"מ
מוחק זה,

תורה אור השלם

1 כה אמר ה' אל דוד
הגויים אל תלמדו ומתאבות
ששמים אל תתנו כי יחתו
הגוים מהמום: וימיהו י
2 וירצא אתו החזקה
ויאמר הכטג אל השמקיה
וספר החובקבים אם תוכל
לספר אתם יאמר לו כה
ידיהו ורשע: ויבטל סוה
3 ויאמר אברם הן לי לא
נתתה זרע ונתת בן בתי
יורש אתי: ובראשתו טוה
4 ונתת דודי ה' איליו לאמר
לא יירשנה זה הוא אש אשר
יצא ממעריך כיה אמר
בראשתו טוה

הגהות הב"ח

(ח) גמ' מאן דצמחיה גבר.
 י"ז תחלת קדר הליכתן ש"ס
 חזביל ורובן נקט חזביל
 ש"ס לפי קטר סימני הימים
 חל"ס כ"ג ש"ס נקט חזביל בראש
 והדר נקט נוגה וכו' לפי קדר
 השעות והמזלות כשתחיל
 ממזל חמה שהוא משמש
 בתחלת יום א' נמצא ש"ס
 השעות חזביל ש"ס וחזר
 חלילה כדליתא בראש"י ס"פ
 תפנין ועי' (ב) רש"י ד"ה
 קביל וכו' ומהחמשה
 וזולת:

גליון הש"ס

נמרא אהא אבוה
אשכחיה. עי' לעיל דף כג
ע"כ תוס' ד"ה דבי נשא:
רש"י ד"ה אביל דלא דיליה
בלבנה המסנת. עיין דבר
נחמד בזה בכתות אור לצעל
פמ"א כפ' בראשית:

לעזי רש"י

אשווי"א [אישוי"ר].
לסטות.

מוסף רש"י

שבחוהוּשין. מניסין נֶכֶךְ
לַעֲרֹב יִסֶּה כְּמִמּוֹ (בְּרֻכּוֹת
לח.). אֵל דֶּרֶךְ הַגֵּרִים אֵל
תִּלְמִדוֹ. לַעֲשׂוֹת כְּמַעֲשֵׂהָ,
וּמַתְּשֵׁעוֹ לִזְנוֹת מֵאֲחֻת.
הַשָּׁמַיִם אֵל תַּחְמוֹ (סוֹכֵה כֹּסֶם).
צֵא מֵאִצְטֶגְנוֹנִית שֶׁלֹּךְ.
שְׂרָאִית כְּמוֹלֹת שֶׁלֹּךְ עֲמִיד
לְהַעֲמִיד כֵּן, אֲבָרִים אֵין לִי כֵּן
אֲבֵל אֲבָרִים יֵשׁ לִי כֵּן, שֶׁרִי
לֹא תִלְדֵּךְ אֲבֵל שֶׁרִי תִלְדֵּךְ, אִמִּי
קוֹרֵא לָכֵן שֶׁ אֲחֵר יִשְׁמַעֲנִי
הַמּוֹל (בְּרֵאשִׁית טו.ה).

רבי יוסי בר יהודה **הוא**, ^(א) (דא רבי לא מהני ליה שניו דמנתינת מיס מתייב אפילו צמדי דלאו בר גיבול כדאמרינן גבי מורסן אכל רבי יוסי בר יהודה) דאמר עד שיגביל הכא גובלין כלומר יד כדמפרש ואילוי וה"מ הוא דקא משני: **שבושין** בתכרוך דהיינו גובלין: **ושושים ויטוס ומארי** בדלאו רפואה נמי משקה הוא דתנן כל המשקין שותה אדם לרפואה (לעיל דף קטז): **בעצה** אין גובלין ברכה בחשין שאין זו לישה: **בחול וטון החומר** ו'. כלומר כן דרכו בחול: **לגבול דבי נשיה** שומר בהמות אביי ומגביל מאכלין: **דקא גביל מורסן ע"י שניו**: **נעט ציב**.

דהא לכולי עלמא אכל לא גובלין
 תנן: גובלין. מורסן ע"י שינוי
 בדמפרש ואזיל והוא דקא משני:
 ולא מספין. לתורי אין מאמירין
 אותן: ודלא לקיט בלישינה. עגל
 קטן שעדיין לא לומד לאכול: והני
 מילי. דאמרן דמותר לגבל מורסן:
 שמי וערב. פסע אחת מוליך המקל
 שמי ופסע אחת ערב: מנערו לכלי.
 והוא מתערבב מאליו: אפינקסיה:
 לוחות קשורות זו עם זו כחותן של
 סוחרים: מהו לפרק. לתת מתוך
 כלי שלפני בהמה זו ולתת לפני
 חברה: דהא קמי דהא. מילתא
 באפי נפשה היא. דהא מדה שרגילי
 לתת לפני בהמה מותר לתת לפני
 בשבת וכן תרמי קמי תרמי האוכלות
 באבוס אחד: אכל סתא קמי פסי.

הואיל וחבולו לא יהיה להו כי האיר
טרחא דלא צריך וכו"ש תרתי קמי
חדא: אמרית קמיה רבי. רבי על
משתעי דהוא אמר קדם רבי על
הן אישעי דבגלין משמיא: מדרי יוסי
בן יודא. דבר פלוגתיה דהוה שרי
לעיל אף צבעה ועל ידי שינוי והיו
נוהגין כמותו: האי מאן דחד
צבא. הניול דחד צבא: יחא
גבר ולא חדא ציה. יחא ארו שלם
צמדה וחתם יחא ולא אחת דו ממדה
אמרת ולקמא מפרש לא ואיל: והוא
ירש גבוי. דמאן דחד צבא יחא
ראש כמו שהיו ראש למעשה בראשית.

מִיָּהוּ שָׁמַע מִיָּהוּ דְּלוּלָאִים כֹּז דְּלִיקִים
וּרְשָׁעִים: דְּאִפְּלִיגוּ מִיָּא. כֵּךְ הוּא
יַבְדֵּל מִכָּל אֲדָם: וְגַלִּי. נוֹאֲף:
דְּאִיבְרוּ בֵּיה עֲשָׂבִים. דְּכַמִּי* (בְּרִאשִׁי א')
מִתְּשֵׁא הָאֶרֶץ וְהוּא דָּבַר סִפְרָה
וְיָבֵה מֵאֵל וּמִמַּהֵר לְגַדֵּל וּלְגַמּוֹחַ
דִּהוּא עֵינִן פְּרִילוֹת אֲשׁוּרִיא* בְּלִטָּה
ס' [ל"א] דָּלָה כְּחַבֵּי לְמִינֵיהּ עֲשָׂבִים
בְּזֹרִיִּים (וְעוֹד) שִׁיזְלֵאִין עֲבַרְבּוּזִיא
וְיוֹנֵקִין וְזוּ מוֹז: וְהִיָּה. יוֹתָן:
דְּאִסְלוּ בֵּיה מֵאֲרוּרֹת. וְכַמִּי* וְתוֹרָה
אֹר: דְּאִיבְרוּ בֵּיה דְּגִים וְעוֹפּוֹת.
שְׂאִין טוֹרְחִין לֵאכּוֹלֵין אֵלָּה נְיוּזִים
בְּחִסְדּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ. חוּרִן. מַחֲזֹר
אֲחֵר מִזֹּת: חוּרִן בְּמִזּוֹת. שְׁכָן דֶּרֶךְ
ע"ש לַחֲזֹר אֲחֵר מִזֹּת שְׁבַת: וְקִדְשָׁא
רַבָּה יִסְתַּקֵּי. שִׁיָּה פְרוֹשׁ וְקִדּוֹשׁ
דְּכַתִּיב (שְׁמֹת כ) וַיִּקְרָשׁוּ: אֲחֵר לֵהוּ
רַבִּי חֵינִינָא. לְתַלְמִידֵים שְׁקִרְאֹ
פִּתְקוֹן שֶׁל ר' יְהוֹשֻׁעַ: מוֹז שַׁע.
ח' מִזּוֹת הֵן הַמִּשְׁמָעִין אֵת הַמִּשְׁמֶה
חֲכָלִי ע"ש"ס חֲמֵה הַיְיִנוּ חֲמֵה מִנְּהָ
וְהוּא אֶחָד מִן הַמִּזּוֹלוֹת וְכֵן לְבָנָה וְהַשָּׁר
הַוּוּיִן כּוֹכְבִּים: וְיוֹסֵף. כְּשֶׁמֶשׁ הַמֶּאֱרֵר:
אִכּוֹל מִדְּלִיָּה. כְּשֶׁמֶשׁ שְׂאִינו מִסְּבִי
גְבוּל רַעְיוֹ לְמַשׁוֹל בְּלִילֵיה: וְרוּוּי
גְלִיִּין. אִין לִרְשׁוֹת לִכְסוֹת סוּדוֹ
מִתְּרַמְּתוּתֵיהּ אֵלָּה כְּשֶׁמֶשׁ הוּא שְׁוֹא
פּוֹמֵנִי לְכָל: דְּלִיִּי בֵּיה גּוֹרָלָא. אֵשׁ
מִלּוֹי בְּאֻחוֹת מוֹז. יֵאֵר שֶׁל תְּשַׁמִּישׁ בּוֹעֵר

רבי יוסי בר' יהודה היא והג"מ הוא א' דמשני
היכי משני א"ר חסדא על ביד על יד ו' ושיוין
שבוחשין את השתית בשבת ושותים זיתום
המצרי והאמרת אין גובלין ל"ק הא ב' בעבה
הא ברכה והני מילי הוא דמשני היכי משני
אמר רב יוסף בחול נותן את החומץ ואח"כ
נותן את השתית י' בשבת נותן את השתית

מזהו פירש פירש בקומטרס לפרכ
מלפני בהמה זו וליתן לפני
אחרת וכן פירש בערוך בערך פרק
וקשה לר"י דהיינו ומתניתין גבי בהמה
(לעיל דף קמ:) א' ונראה לר"י לפרכ
היינו להקליק משום וגם המורסן
מכלי אל כלי שמגמל היטב ובערוך
פירש כמה לשונות:

ואח"כ נותן את החומץ לוי בריה דרב הונא בר חייא אשכחיה לגבלא דבי ג' נשיה דקא גביל וספי ליה לתוריה בטש ביה * אתא אבוא אשכחיה א"ל הכי אמר אבוא דאמך משמיה דרב ומנו רבי ירמיה בר אבא גובלין ולא מספין ודלא לקיט בלישניה מהלקיטין ליה וה"מ הוא דמשני היכי משני אמר רב יימר בר שלמיא משמיה דאביי שתי וערב והא לא מערב שפיר אמר רב יהודה מנערו לכלי

כתיב אפינקסיה דזעירי אמריטא קדם רבי ומנו רבי חייא מהו לגבל אסור מהו לפרק אמר מותר אמר רב ^א[מנשיא] חד קמי חד תרי קמי תרי שפיר דמי תלתא קמי תרי אסור רב יוסף אמר קב ואפילו קביים עולא אמר כור ואפילו כוריים כתיב אפינקסיה דלוי אמריטא קדם רבי ומנו רבינו הקדוש על דהוו גבלין שתיא בבבל והוה צוה רבי ומנו רבינו הקדוש על דהוו גבלין שתיא ולית דשמיע ליה ולית חילא בדיה למיסר מדרבי סי' בר' יהודה כתיב אפינקסיה דרבי יהושע בן לוי האי מאן דבחד בשבא יהיגבר ולא חדא ביה מאי [ולא חדא ביה] אלימא ולא חד למיבו והאמר רב אשי אנא בחד בשבא הואי אלא לאו חדא לכישו והאמר רב אשי אנא ודימי בר קקוזא הוויין בחד בשבא אנא מלך והוא הוה ריש גנבי אלא אי כולי למיבו אי כולי לכישו ^ז(מאי טעמא דאיברו ביה אור וחושך) האי מאן דבתרי בשבא יהי גבר רגז מ"ט משום דאיפליגו ביה מיא האי מאן דבתלתא בשבא יהי גבר עתיר וזנאי יהא מ"ט משום דאיברו ביה עשבים האי מאן דבארבעה בשבא יהי גבר חכים ^חונהיר מ"ט משום דאיתלו ביה מאורות האי מאן דבחמשה בשבא יהי גבר גומל חסדים מ"ט משום דאיברו ביה דגים ועופות האי מאן דבמעלי שבתא יהי גבר חזון אמר ר"נ בר יצחק חזון במצות האי מאן דבשבתא יהי בשבתא ימות על דאחילו עלוהי יומא רבא דשבתא אמר רבא בר רב שילא וקדישא רבא יתקרי אמר להו רבי חנינא פוקו אמרו ליה לבר ליואי לא מזל יום גורם אלא מזל שעה גורם האי מאן דבחמה ^ט יהי גבר זיוותן יהי אכיל מדיליה ושתי מדיליה ורווהי גליין אם גניב לא מצלח האי מאן דבכוכב גוגה יהי גבר עתיר וזנאי יהי מ"ט משום דאיתיליד ביה גורא האי מאן דבכוכב יהי גבר נחיר וחכים משום דספרא דחמה הוא האי מאן דבלבנת יהי גבר סביל מרעין בנאי וסתיר סתיר ובנאי אכיל דלא דיליה ושתי דלא דיליה ורווהי כסיין אם גנב מצלח האי מאן דבשבתאי יהי גבר מחשבתיה בטלין ואית דאמרי כל דמחשבין עליה בטלין האי מאן דבצדק יהי גבר צדקן אמר ר"נ בר יצחק וצדקן במצות האי מאן דבמאדים יהי גבר אשיד דמא א"ר אשי אי אומנא אי גנבא אי טבחא אי מוחלא אמר רבה אנא במאדים הואי אמר אבוי מר נמי עניש וקטיל איתמר רבי חנינא אומר מזל מחכים מזל מעשיר ויש מזל לישראל רבי יוחנן אמר אין מזל לישראל ואזדא רבי יוחנן לטעמיה ^ידא"ר יוחנן מניין שאין מזל לישראל שנאמר יכה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה ^{יא}הם יחתו ולא ישראל ואף רב סבר אין מזל לישראל דאמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר ^{יב}ויוצא אותו החוצה אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע ^{יג}בן ביתי יורש אותי אמר לו לאו ^{יד}כי אם אשר יצא ממעיך אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואינו ראוי להוליד בן אמר ליה צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל מאי דעתך דקאי

לכתוב דרך הילוכו ותקופותיו ומאי אכלו תמיד: **סביל מרעין**. כלבנה זו ^(א) שמתנוונה והולכת: **בגאי**
אביל לא דילוי. * כלבנה המסגת גבול החמה למשול אף ביום: **ורווי כספין**. כלבנה שאינה
תחי: **נטוין**. כמו לא שבתו ^(בראשית ט): **זדקן במזוס**. זדקה לעניים דקרי ליה מזוס ^(ש) (בכל)
מ: **אומנא**. מקח דס: **עניש**. בני אדם העוזבין על דבריו: **מול מחפוס**. לפי המול היא החכמה
ל ישראל. שאין תפלה ולדקה משנה את המול: **אין מול לישראל**. דעל ידי תפלה וזכות
וכמת המולות: **לא מאילטנגניטוסך**. היינו דכתיב ויאל איתו החונה חוך מאילטנגניטו:
דקאי

לא אבגד מיי' שם הלכה
לג קמג שם טוש"ע א"ח
סימן שכא סעיף יד:

מוסף תוספות

א. 'נוטלים מלפני בהמה זו לתת לפני בהמה אחרת בשבת', ותניא כברייאא 'נוטלים מבהמה שפיה יפה ונותנים לפני בהמה שפיה רע'. ריטענא.
ב. וא"ל מותר, וכדאמר רב יהודה מנערו לכלי. ר"ן.

ר' יוסי ב"ר יהודה היה
 והוא דמשינן ור' יוסי
 אמר רב חסדא על די
 ר' יוסי מנע. במתרחין.
 ר' חסדא אלא ר' יוסי
 ר' יהודה (ש"מ) דהילכתא
 כותיה. ועברא שנתא
 כר' יוסי ב"ר יהודה שנותני
 מילין למסורין וכלילא
 הקילא מעט מעט ושיוון
 שבוחשין את השתית
 שבוחשין. פ' השתית ה"א
 ויהא דאמור רבנן כביצד
 מוכרין [ו' דף]. ורבי הוה
 תלמוד לבחוש שנתא והוה
 תלמוד שנתא שיהא הקילא
 כר' יוסי. ואחר [כך] יתן
 חומץ ויערבנו שתי ועבר
 כהורוד או כיצד בו כל
 תלמוד בשבט וצני אח"כ
 אהל כלי אחר, וכל
 אהל יערבו דלך מריסה
 שפרשין התרוד סביבת כל
 השבט השתית אהל
 שתי ועבר. כלבד. והוי מילי
 בדביחא (ב"א: [לה] רב).
 כלבד לבחוש כלי אחר, וכל
 הוה אסור. ואקשין עלה
 והכי שנתא דרשין שבוחשין
 את השתית, ומי שר אהל
 אסרת רשעא יתן גובלין
 את הקילא, כלומר [ת'
 (ו"א: אסור)] וקתני שנתא
 שבושין את הקילא
 דאסור דאפילו [ת"ק]. שרי.
 ומקפלין [ת"ק]. אהל הנתי
 גובלין בעבד, וספא דקתני
 ושיוון שבוחשין
 אהל דמשינן [ת"ק: מרשה]
 מנעשתה שנתא שרבו
 [ת"ק] החומץ וזרבו
 [נתן] הקטא, ובשבת שנתא
 ויהא דאמור רבנן כר' יוסי
 חומץ. ואפילו נתתי מילי
 למסורין ענין גובל בשיוון
 שר דאמרינן משמיה דר' יוסי
 וספא ר' אבא וכלילא וכל
 שבוש דלא קטא לבישוליה
 מלקטין, והני מילי גיבול
 בשיוון והני עירורו שתי
 ועבר ויערבו מכלי אהל
 אהל, כל מידות ענין חומץ
 בריחין על קטא דספסב
 ומולין ומביא אסור. אמר
 לה רבי תניא אהל רבנן
 אמר ר' אהרן. אסור לבל
 ואמר [לה] מותר.
 ולמלא כל פרש מהן חומץ
 ומהו חד קמי חתני ויהא
 קמי חתני רב. שראתי
 הגאונים חילוקים
 בבידורם. והילכתא עניאל
 דאמור אפילו רבא אפילו
 בריים שר, ואפילו
 שלשלה שר, ובכלד
 שנינו כאשר מפרשנו
 ולפנינו. ושרא חסדא
 פשוטה היא.